

Nr 505

Av herr **Stefanson m. fl.**, i anledning av *Kungl. Maj:ts framställning om anslag till Främjande av lärlingsutbildning hos hantverksmästare m. m.*

(Lika lydande med motion nr 536 i Andra kammaren)

Under punkt D 24, Främjande av lärlingsutbildning hos hantverksmästare m. m. i bilaga 10, Utbildningsdepartementet, i 1969 års statsverksproposition föreslås att 4 310 000 kr. skall anslås för lärlingsutbildning dels hos hantverksmästare, dels inom muraryrket, byggnadsträarbetaryrket m. m. under budgetåret 1969/1970. Skolöverstyrelsens av Kungl. Maj:t accepterade förslag innebär att anslaget ökas med 237 000 kr. på grund av tidigare fattat beslut om antal bidragsrum och en förskjutning i antalet ansökningar och beviljade bidrag från mindre kostnadskrävande utbildning inom byggnadsbranschen till mer kostnadskrävande utbildning hos hantverksmästare. När det gäller antalet bidragsrum, vilket sedan budgetåret 1965/66 är maximerat till 2 200, föreslås ingen ändring.

Under en följd av år har motionsledes begärts att förevarande anslag skall uppräknas när det gäller såväl antalet bidragsrum — vilket i princip bör vara rörligt och anpassas till det faktiska utbildningsbehovet inom näringslivet — som beloppens storlek.

I och för sig är behovet av förbättringar i bägge dessa hänseenden lika starkt underbyggt i år som tidigare. Med hänsyn till att yrkesutbildningsberedningen under sitt utredningsarbete även behandlat anslaget till lärlingsutbildningen och framställt konkreta förslag dels om ökning av bidragsbeloppen, dels om borttagande av hittillsvarande maximering av antalet bidragsrum och att riksdagen torde komma att få pröva denna fråga i annat sammanhang vill vi nu åtnöja oss med att begära en partiell uppräknings av antalet bidragsrum till lärlingsutbildning.

Enligt från skolöverstyrelsen inhämtade uppgifter per 13 januari 1969 har hittills under innevarande budgetår 876 statsbidragsansökningar från hantverks- och byggnadsföretag bifallits. Vid samma tidpunkt hade till skolöverstyrelsen inkommit 1 823 bidragsansökningar, som då var föremål för remissbehandling. Summan bifallna ansökningar, 876, och ansökningar under remissbehandling, 1 823, utgör således 2 699. Skulle samtliga ansökningar kunna bifallas, skulle således erfordras nära 2 700 statsbidrag. Som ovan nämnts är emellertid anslaget maximerat till 2 200 statsbidrag.

Det är under sådana förhållanden uppenbart att det för budgetåret disponibla anslaget snart helt kommer att tagas i anspråk och att, i likhet med tidigare år, ett stort antal ansökningar får överföras till budgetåret 1969/70. Givetvis kan man räkna med att ytterligare ett antal bidragsansökningar kommer att inlämnas till skolöverstyrelsen under den återstående delen av innevarande budgetår. På grund av vissa omläggningar i ansökningsförfarandet kopplas skolöverstyrelsen in på lärlingsbidragen först sedan ansökningarna förberetts inom de av arbetsmarknadsparterna upprättade yrkesnämnderna. Som exempel kan nämnas att närmare 200 ansökningar om bidrag till VVS-lärlingar kommer att tillställas skolöverstyrelsen inom kort.

I detta sammanhang kan nämnas att man inom rörledningsfacket i samverkan mellan arbetsgivare och arbetstagare arbetat fram ett utbildningssystem som mer effektivt än tidigare skall kunna tillgodose utbildningsbehovet inom denna expansiva bransch. Den snabba utvecklingen belyses av att budgetåret 1963/64 beviljades 100 bidrag till VVS-lärlingar, att siffran därefter stigit till 184 år 1965/66, 397 år 1966/67 och 848 år 1967/68.

Vad som här anförts visar orimligheten i nuvarande anslagskonstruktion, som har en helt otillräcklig elasticitet i förhållande till utbildningssituationen inom näringslivet. Speciellt med tanke på byggnadsområdets dominerande ställning i samhällslivet är det angeläget att anslagsramen omedelbart vidgas.

Enligt vår bestämda uppfattning finns det all anledning för statsmakterna att stödja utvecklingen av yrkesutbildningen inom näringslivet, vilket inom detta område bäst kan ske genom en sådan anslagsbeviljning att ungdomens vilja och intresse att erhålla en av arbetsmarknadsparterna godkänd yrkesutbildning kan tillgodoses utan restriktioner. Kungl. Maj:t bör erhålla bemyndigande att bestämma medelsramen för denna utbildningsform, vilken skulle ge skolöverstyrelsen möjlighet att varje år bevilja bidrag till lärlingsutbildningen i den omfattning som motsvarar den reella efterfrågan.

Genom ändring av det kungabrev som reglerar skolöverstyrelsens handläggning av bidragsgivningen till lärlingsutbildningen bör skolöverstyrelsen även bemyndigas att sammanräkna två statsbidrag om vardera 1 000 kr., så att de jämställs med ett fullt statsbidrag om 2 000 kr. En dylik reform skulle ta bort en av oformligheterna i de nu gällande bidragsbestämmelserna, enligt vilka lärlingsbidragen jämställs oavsett beloppens storlek.

I anslutning till Kungl. Maj:ts förslag i statsverkspropositionen år 1969, bilaga 10 punkt D 24, Främjande av lärlingsutbildning hos hantverksmästare m. m. yrkar vi — med hänsyn till det starka och växande intresset för den för samhället relativt billiga form av yrkesutbildning som lärlings-

